

בש"פ 419/15 - אילן מורגן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 419/15

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העורר: אילן מורגן

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
(כב' השופט ד' רוזן) ב-מ"ת 32230-01-15 מיום
16.1.2015

תאריך הישיבה: ח' בשבט התשע"ה (28.1.2015)

בשם העורר: עו"ד ע' בר

בשם המשיבה: עו"ד ח' שוייצר; עו"ד מ' ברדיצ'בסקי; עו"ד י' לבני

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב (כב' השופט ד' רוזן) מיום 16.1.2015 בתיק מ"ת 32230-01-15, בגדרה הורה בית המשפט על שחרורו של העורר בתנאים המפורטים בהחלטה, ובהם מעצר בית בפיקוח ערבים, עד להחלטה בבקשת המדינה למעצרו עד תום ההליכים בכתב האישום שהוגש נגדו.

2. כתב אישום שהוגש נגד העורר מייחס לו עבירות של הנעה בדרכי תרמית - לפי חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968; קבלת דבר במרמה, רישום כוזב במסמכי תאגיד, ומרמה והפרת אמונים בתאגיד - לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977; ואיסור הלבנת הון - לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

על פי המתואר בכתב האישום, למן חודש ספטמבר 2011 ועד לסוף שנת 2012 פעל העורר לקבלת כספים במרמה באמצעות חברת השקעות (להלן: אפולו השקעות), שבה החזיק בעבר באמצעות חברה אחרת, ובמועדים הרלוונטיים היה גורם מעורב ובעל השפעה בחברה. העורר דאג לכך שהכספים שהשקיעו לקוחותיה של אפולו השקעות יושקעו בחברות אחרות שבשליטתו ושבהן שימש נשיא בפועל ודירקטור. חברות אלה נסחרו בבורסה לניירות ערך של פרנקפורט. העורר הסתיר את זיקתו לחברות אלה. לאחר רכישות אחדות שנעשו באמצעות אחר בשם דוד, שהיה בעל רישיון לניהול תיקים, פעל העורר על-מנת לשכנע את דוד להגדיל את אחזקות תיקי הלקוחות של אפולו השקעות במניות החברות שבשליטתו. העורר עשה זאת תוך הצגת מצגי שווא, שכללו מסמכים שונים בדבר הרווחיות של החברות ותוך רישומים כוזבים במסמכי החברות. כתוצאה מכך, קיבל העורר לידי מאות אלפי יורו מכספי לקוחות אפולו השקעות.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים נגדו. בדיון בבקשה, שהתקיים ביום 16.1.2015, ביקש בא-כוח העורר לדחות את הדיון עד שיילמד את חומר הראיות. בא-כוח המדינה ביקש כי בתקופה שעד למועד הדיון בבקשה יעצר העורר. בא-כוח העורר התנגד.

בית המשפט דחה למעשה את בקשת התביעה על מעצר העורר והורה על שחרורו של העורר לאחר התמלא התנאים שפורטו בהחלטה: הפקדת פיקדון כספי או ערבות בנקאית בסך 200,000 ₪; ערבות צד ג' בסך 500,000 ₪; ומעצר בית שלא במשרדו של העורר (המקום שבו ביצע את העבירות לפי כתב האישום ושב הוא מתגורר), בפיקוח ערבים שימצאו מתאימים על ידי בית המשפט. תוקפם של התנאים הותלה למשך ארבעה ימים, עד למועד הדיון שנקבע בפני בית המשפט ביום 20.1.2016. נקבע כי עד למועד זה על העורר להיערך להמצאת הערבויות ולהציע מקום מתאים למעצר בית בפיקוח ערבים מתאימים כאמור, שיידרשו להמציא ערבות מתאימה להבטחת תנאי מעצר הבית. על החלטה זו הוגש הערר דנן ומועד הדיון בערר נקבע, לבקשת הצדדים, ליום 28.1.2015.

4. בינתיים, ביום 20.1.2015 התקיים בבית משפט קמא (בפני כב' סגן הנשיא, ע' מודריק) הדיון שנקבע בהחלטה מושא הערר כאמור. בדיון טען העורר כי אינו יכול לעמוד בערבויות שנקבעו בהחלטת השופט רוזן מיום 16.1.2015. בנוסף, ביקש "להקפיא" את ההחלטה עד להכרעה בערר דנן. בית המשפט דחה את בקשת העורר, שכן סבר כי אין לו הסמכות להידרש לבקשה, זאת באשר אין הוא יושב כערכאת ערעור על החלטת השופט רוזן. לפני משורת הדיון, העניק לו בית המשפט שהות נוספת של 24 שעות (עד 21.1.2015, בשעה 12:00) למלא אחר התנאים שנקבעו בהחלטת השופט רוזן.

5. על רקע האמור, הגיש העורר ביום 21.1.2015 בקשה לעיכוב ביצוע ההחלטה מיום 16.1.2015. בהחלטתו באותו היום נעתרתי לבקשה והוריתי על עיכוב ביצוע ארעי של החלטות בית המשפט המחוזי מיום 16.1.2015 ומיום 20.1.2015, תוך בקשת תגובת המדינה.

עוד באותו היום (21.1.2015) הגישה המדינה את תגובתה לבקשה לעיכוב ביצוע, ולאחר עיון בבקשה לעיכוב ביצוע ובתגובת המדינה החלטתי על ביטול עיכוב הביצוע הארעי, תוך ציון שהבקשה תידון לגופה במועד שנקבע לדין בערר ביום 28.1.2015.

6. להשלמת התמונה יצוין, כי ביום 25.1.2015 התקיים דיון נוסף בפני בית המשפט המחוזי (סגן הנשיא ע' מודריק), ומשלא עמד העורר גם הפעם בתנאי השחרור שנקבעו הורה בית המשפט על מעצרו עד לדין לגופה של בקשת המדינה למעצר העורר עד לתום ההליכים. הדיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים נקבע ליום 3.2.2015.

7. בכתב הערר טוען העורר, כי בית המשפט טעה בהחלטתו להתנות את שחרורו בתנאים המגבילים שנקבעו, וזאת מבלי שעייין בחומר הראיות. נטען כי קודם להגשת כתב האישום העורר לא היה עצור, וכי הכלל הנוהג בבתי המשפט הדנים במעצרים הוא של "הקפאת מצב", היינו שמירת המצב ששרר עובר לדין בחומר הראיות במסגרת הבקשה למעצר עד תום הליכים. במקרה זה, כך נטען, חרג בית המשפט מן הכלל, והסתמך בהחלטתו על הצהרות התביעה בלבד מבלי לבחון את מסוכנותו של העורר בהתאם לחומר הראיות. בדיון בפני חזר בא כוח העורר על טיעונו בכתב הערר.

מנגד, עמד בא כוח המדינה על המסוכנות הרבה של העורר, אשר בעיצומם של הליכים פלייליים המתנהלים נגדו בעבירות מרמה חמורות, הוא ממשיך לבצע עבירות מרמה נוספות בהיקפים עצומים. צוין, כי בית משפט קמא (השופט רוזן) לא קיבל את בקשת המדינה לעצור את העורר עד לדין בבקשת המעצר עד לתום ההליכים לגופה, והורה על שחרור העורר בתנאי מעצר בית, ואף ניתנת לו שהות לא קצרה כדי להסדיר את התנאים. כן הודגש כי האפשרות להשתחרר למעצר בית עדיין עומדת לעורר אם ימלא אחר התנאים שנקבעו. לטענת המדינה, התנאים שנקבעו הם המינימום ההכרחי הנדרש לאור מסוכנותו של העורר, ומשלא עמד בכך העורר אין מקום לשחררו.

8. אין יסוד לערר זה. בא כוח העורר לא הציג אסמכתא ל"כלל הנוהג" הנטען, אך מכל מקום, כמובהר לעיל (פסקה 3), בית המשפט אכן דחה את בקשת התביעה על מעצר העורר עד לדין בבקשה למעצר עד תום ההליכים, והורה על שחרור העורר בתנאים. דא עקא, שהעורר לא עמד בתנאים שנקבעו, למרות פרק זמן לא קצר שנקצב לו לכך, וגם לאחר ארכה נוספת. בנסיבות אלה לא היה מנוס ממעצרו של העורר, ולענין זה אין לו להלין אלא על עצמו.

כתב האישום מייחס לעורר עבירות מרמה חמורות ומתוחכמות, בסכומים גבוהים, שנפרשו על פני תקופה ארוכה. מדובר בעבירות ומעשים המצביעים לכאורה על מסוכנותו של העורר. נוכח אלה, משדחה המועד לדין בבקשת התביעה למעצר העורר עד לתום ההליכים בשל בקשתו לשהות ללימוד חומר הראיות, בדיון התנה בית המשפט את שחרורו בתנאים מתאימים של מעצר בית. בנסיבות כאלה "מעצר הבית הוא ממש רף מינימלי ביותר", כלשון השופט עמית בבש"פ 3156/14 פלוני נ' מדינת ישראל (5.5.2014). למעשה, מפתחות בית המעצר ניתנו בידי של העורר, ככל שישכיל למלא את התנאים שקבע בית המשפט.

9. אזכיר לבסוף, כי הדיון בבקשה המדינה למעצר עד תום ההליכים נקבע, כמצוין לעיל, ליום 3.2.2015 בשעה 09:30, היינו, בעוד ימים ספורים בלבד.

10. אשר על כן לא מצאתי כל ממש בערר זה, והוא נידחה.

ניתנה היום, י"ב בשבט התשע"ה (1.2.2015).

שׁוֹפֵט
